שכן ראשונים שלא היה להן פלפלין שוחקין

אותו ומטבילין בו את הצלי ⁶ ר' זירא כי הוה

חליש מגרסיה הוה אזיל ויתיב אפיתחא דרב

יהודה בר אמי אמר כי נפקי ועיילי רבנן

איקום מקמייהו ואקבל בהו אגרא נפק אתא

ינוקא דבי רב א"ל מאי אגמרך רבך א"ל

כשות בורא פרי האדמה חזיז שהכל נהיה

בדברו אמר ליה אדרבה איפכא מיסתברא

האי מארעא קא מרבי והאי מאוירא קא מרבי

א והלכתא כינוקא דבי רב מ"ם האי גמר

פירי והאי לאו גמר פירי ומאי דקאמרת האי

מארעא קא רבי והאי מאוירא קא רבי לא היא

כשות נמי מארעא קא רבי דהא קא חזינן

דקטלינן לה להיומתא ומייתא (6) כשותא

ובכפניות אין מערבין והתניא סב קור ניקח

בכסף מעשר יואין מטמא טומאת אוכלין

וכפניות נקחות בכסף מעשר דומטמאות

מומאת אוכלים רבי יהודה אומר ⁰ קור

הרי הוא כעץ לכל דבריו אלא שניקח בכסף

מעשר וכפניות הרי הן כפרי לכל דבריהם

אלא השפטורות מן המעשר התם בדניםחני

אי הכי בהא לימא רבי יהודה פטורות מן

המעשר י והתניא אמר רבי יהודה לא הוזכרו

פגי ביתיוני אלא לענין מעשר בלבד פגי

ביתיוני ואהיני דמובינא חייבין במעשר אלא

לעולם לאו בניסחני ולענין מומאת אוכלין

שאני כדאמר רבי יוחנן הואיל וְראָוי למתקן

ע"י האור הכא נמי הואיל ויכול למתקן ע"י

האור והיכא אתמר דרבי יוחנן אהא ס דתניא

שקדים המרים קטנים חייבין גדולים פטורין

מתוקים גדולים חייבין קשנים פטורין רבי

י שמעון ברבי יוםי אומר משום אביו זה

וזה לפטור ואמרי לה זה וזה לחיוב א"ר

אילעא 🌣 הורה רבי חנינא בציפורי כדברי

האומר יזה וזה לפטור ולמאן דאמר זה

וזה לחיוב למאי חזי א"ר יוחנן הואיל וראוי

למתקן ע"י האור אמר מר רבי יהודה

ל) [ברכות כת. ע"ש], ב) [תוספתה מ"ש פ"ה

סי"ד ותוספתה וטבול יום

פ"ה) [עוקלין פ"ג ה"ו]

ע"ש], ג) עוקלין פ"ג מ"ז ע"ש. ד) פסחים נג. ע"ש

הי"א, ה) חולין כה:, ו) [ל"ל

ישמעאל], ז) [חולין עו:], ח) ברכות לו. [ושם אי קורא], ע) [קליא הוא עשב

ששורפין ונותנין אותו

בבורית ורוחלין ידיהן כמו קלם מלך בבל (ירמיה כט)

ואלו היכחות יכחות שדה

הנאכלים הם ערוך ערך קליא א'], י) בב"מ פה. רש"י ד"ה

לקרייתי פי׳ לעירי, כ) בק״א

: לכול

פיישולי"ש, ל) [דף נא:],

מ) ווע"ע מוס' יומל פל:

לא היה שהפלפלון ותוס' נדה ג. ד"ה כל שחייב],

הגהות הב"ח

(A) גמ' ומייתה כשותה נ"ב ומייתה לשון מיתה

כלומר יבש הכשות. ערוך ערך כשות: (ב) שם אמר

כין כפוע: יכו בב מניני ר' אילעא אמר ר' יהודה הורה ר' חנינא: (ג) רש"י

ד"ה לא החכרו וכו' בפ'

מקום. נ"ב דף נג ע"א: (ד) ד"ה וטיגנו וכו' דלא ****** *** ***

ב א טוש"ע א"ח סי" רד

סעיף א:

בא ב מי" פ"ז מהלי

מעשר שני הלי ה:

בג מי" פ"א מהלי

טומאת אוכלין הלכה

בג ד מיי שם הלכה יג: בד ה מיי פ"ב מהלכות מעשר הלכה ה: בה ו מיי פ"א מהלי מעשר הלכה ט ופ"ב הלכה ה סמג עשין קלה נשו"ע י"ד סימן שלא

סעיף עד]: בו ז מיי פ״ב מהלכות טומאת אוכלין הלי טו סמג עשין קלו: בז ח טוש״ע א״ח סי רג

פעיף ה:

בח ט מיי פ״ח מהלי

ברו ט מיי פ״ח מהלי

ברו מוש״ע ל״ח ס״

ברו י מיי פ״ח מהלי

ברו י מיי פ״ח מהלי

ביורנין הלכה יל

מי עירונין הלכה יל

בר ל מיי וסמג שמן דכנון ל:

בר ל מיי וסמג שם טוש״ע ל״ח סי שפו

(מעיף ו

רבינו חננאל זרע גרגיל למאי חזי. א״ר יוחנז ראשונים שלא היה גרגיל ומטבילין בו בשר צלי. ואסיקנא, כישות מברכין עליה בורא פרי האדמה. דמארעא קא רבי, דהא חזינן דקטלי היזמתא ומייתא כשותא, והיא גמר פירא (פירא), אבל (חוץ) [חזיז] שהכל נהיה בדברו דהא לא גמר פירא. לפיכך אמר רב אין מערבין בחזין דדברא ואקשינן בכפוניות לא. והתניא קור בכפוניות לא. והתניא קור טומאת אוכלין, כפניות ניקחות בכסף מעשר ומטמאין טומאת אוכלין . כו'. ופרקינן כי תניא זו כו. ופוקינן כי ונגיא וו הברייתא כפניות הרי הן כפרי לכל דבריהן אלא שפטורין מן בדניס(ח)ני. פי . המעשר בוניס(ח)בי. הכפוניות הללו שיוצאין בניסן העשויות להיאכל בניסן וונשרות להיאכל בפניות, כי הן דקלין דועין [ש]פירותיהן נאכלין כפניות (נאכלין) ואינן מתקיימין להיגמר תמרים. אבל שאר דקלים כפניות היוצאות אחר ניסן שראויות להיות תמרים, עכשיו כפגין חשובין ולא נגמרו. י. נימא ר' יהוד' פטורה מן והתניא א״ר המעשר, המעשר, והתניא א"ר יהוד' לא הוזכרו פגי בותיווני אלא לעיניין פגיווני. פי מעשר. פי׳ בוסר. חייבין במעשר, הכא נמי בכפניות דניסני י. אמאי פטורין מן המעשר

לר' יהודה. ופרקינן, לעולם דלאו דניסני אלא

כפניות שהן פגין קתני, וכי קתני כפניות הרי הן

כפרי לעיניין טומאת אוכלין קתני. מאי טעמא

הואיל ויכול לתקן על ידי

ראשונים שלא היה להן פלפלין. הקשה ה"ר שמעון ה"כ מהחי טעמה נמי פלפלין חייבין במעשר ואם כן מטמאין

טומאת אוכלין דהא בהא תליא כדאמר בפ' בא סימן (מדה דף כ:) והתם ונקרא פרי: דקטלי להיומא בגמרא ⁰ מיימי נמנו וגמרו שאין פלפלין מטמאין טומאת אוכלין אי לא ינקא מארעא לא רו וי"ל דהא דגרגיר חייב במעשר לאו משום דמטבילין בו אלא משום בדגגונייתא זרע גרגיר למאי חזי א"ר יוחנן

משום דמוטפינין בו מכח משום כששוחקין אותו חזי למיכל בעיניה אבל אין רגילות לשוחקו כדי לאוכלו בעיניה אלא כדי לטבל בו אבל פלפלין גם כי נשחקו לא חזו בעינייהו ופטורין מן המעשר ":

ופסורין מן המתטר אל האל במר פירא הוא. והא דלמר רב יהודה למר רב כשות וחזיז מברכין עליהן בפה"ל הל אוקימנא בדגנונייתא:

קור ניקח בכסף מעשר ואין משמא שומאת אוכלים. תימא דנפ׳

בא סימן (נדה דף נא:) פריך גבי קושט וחימום וראשי בשמים אי נקחין בכסף מעשר ליטמאו טומאת אוכלין ומסיק דנמנו וגמרו שאין נקחין בכסף מעשר ואין מטמאין טומאת אוכלין והכא קתני דקור ניקח בכסף מעשר ואין מטמא טומאת אוכלין וי"ל ודאי התם אי חזי לאכילה הוי אוכל ושפיר קרינן ביה מכל האוכל אשר יאכל אבל הכא קור לא מיקרי אוכל כיון דסופו להקשות ולא נטעי דיקלא אדעתא דקורא ומכל מקום ניקח בכסף מעשר דהשתא הוא רך והוי פרי מפרי אע"ג דלא הוי אוכל: הואיל וראוי למתקן ע"י האור. וקור אף על גב דחזי ע"י

וקור קף על גב דחזי פ"י שליקה וטיגון לא מטמא טומאמ אוכלין משום דהוי כעץ בעלמא אלא דחזי ע"י שליקה כמו עור דבסמוך אבל הכא דבקל יכול למתקן חשיב אוכל ואף קודם מימוק מטמא מומאת אוכלין: זה ווה דפשור ואשרי דה זה ווה דחיוב. אמרים גדולים וקטנים קאי אבל אין לפרש דקאי אקטנים מרים וממוקים דבסוף פ"ק דחולין (דף כה:) גרסינן ברוב ספרים ולמ"ד זה ווח לחיוב גדולים

למאי חזו:

איכא בינייהו ברכה. דלמנא
קמא מברך בפה״א ואע״ג

דלענין ברכה מיקרי פרי מכל מקום
לא חשיב לטמא טומאת אוכלין:

לא חשיב לטמא טומאת אומר קור הרי הוא כעץ לכל דבריו אלא מלאי שניקח בכסף מעשר היינו תנא קמא אמר אביי שלקו ומגנו איכא בינייהו מתקיף לה רבא מי איכא למאן דאמר שלקו ומגנו לא והתניא " העור והשיליא אין מטמאין טומאת אוכלין אלא אמר יעור ששלקו ושיליא שחישב עליה מטמאין טומאת אוכלין אלא אמר רבא איכא בינייהו ברכה דאתמר " קור רב יהודה אמר בורא פרי האדמה ושמואל אמר שהכל נהיה בדברו רב יהודה אמר בורא פרי האדמה אוכלא הוא ושמואל אמר שהכל נהיה בדברו כיון שסופו להקשות לא מברכינן עילויה בורא פרי האדמה א"ל שמואל לרב יהודה שיננא כוותיך מסתברא דהא " צנון שסופו להקשות ומברכינן עליה שינא כוותיך מסתברא דהא צנון נטעי אינשי אדעתא דפוגלא דיקלא לא נטעי אינשי אדעתא דקורא ואע"ג דקלסיה שמואל לרב יהודה "הלכתא

כוותיה דשמואל: גופא אמר רב יהודה אמר רב כשות וחזיז מערבין בהן ומברכין עליהם בורא פרי האדמה כשות בכמה כדאמר רב יחיאל כמלא היד י הכא נמי כמלא היד חזיז בכמה אמר רבה בר מוביה בר יצחק אמר רב כמלא אוזילתא דאיכרי אמר רב חלקיה בר מוביה מערבין [©] בקליא בקליא ס"ד אלא בירקא דקליא וכמה אמר רב יחיאל כמלא היד רבי ירמיה נפק לקירייתא בעו מיניה מהו לערב בפולין לחזן לא הוה בידיה כי אתא לבי מדרשא אמרו ליה הכי אמר רב ינאי - מערבין בפולין לחזן וכמה אמר רב יחיאל כמלא היד אמר רב המנונא למערבין בתרדין חיין איני והאמר רב חסדא מילקא חייא קמיל גברא חייא אמר רב יחיאל כמלא היד אמר רב המנונא למערבין בתרדין חיין איני והאמר רב חסדא מילקא חייא קמיל גברא חייא

האור ולעשותן אוכל, וכרי יוחנן דאמר בשחיטת חולין פרק ראשון בשקדים המרים הואיל ויכול לתקן על ידי האור. והא דאמר ר' (יוחנן) יהור' קור דהוא אנומר היר הוא כעץ לכל דבריו, היינו תנא קמא דאמר אין מטמא אוכל. ואתא אביי לפרק שלקן וטיגנו איכא בינייהו. דר' יהוד' סבר אפילו שלקו וטיגנו אינו מטמא אוכלין, (שאע"פ) שהעור אינו אוכל כיון דהא עץ הוא. ותנא קמא סבר כיון דטיגנו מיממא. [ו]דחה רבא האי פריקא מדתניא עור ששלקו ושילא שחישב עליה מטמא טומאת אוכלין, אע"פ שהעור אינו אוכל כיון ששלקו נעשה אוכל. אמר רבה ברכה איכא בינייהו, ר' יהוד' סבר כיון

בדגנוניים. בחזיו שגדל בגינה דכולי עלמא אכלי להו: כשות גדל בהיזמי ואין לו שורש בקרקע אלא מהיזמי למח: כשום גמר פרי. ונקרא פרי: דקטלי להיומסא. שקוללין ההיזמי ומייתא כשותא אלמא אי לא ינקא מארעא לא רביא: קור. דבר רך הנוסף על הדקל בכל

שנה והודם שיגיעו ימות הגשמים ויתקשה ויעשה עץ קרי ליה קור וטוב למאכל הוא: ניקח בכסף מעשר. דפרי מפרי וגדולי קרקע הוא: ואינו מטמא טומאם אוכלין. ואפילו חישב עליו להאכילו דלאו אוכל הוא: קור הרי הוא כעץ כו'. לקמן פריך היינו ת"ק: אלא שפטורות מן המעשר. דלא נגמרה מלאכתן ולתנא קמא חייבות דלכל מילי פירות נינהו ומדקתני מטמאות טומאת אוכלים אלמא אוכל נינהו: הפס. דקתני מטמאות: בדניסחני. דהלים זכרים שעושין כפניות ואינם נעשים תמרים לעולם וכפניות הוא גמר פירן ולוקטים אותן בניסן והנהו אוכלא נינהו וכי האמר רב בדהלים נהיבות שכפניות שלהן נעשים תמרים הלכך אכתי לא גמר פרי הוא: לא הווכרו וכו'. בתוספתא דשביעית ופ"ז הי"א) היא ומייתי בגמרא דפסחים בפרק מקום שנהגו (ג) אוכלים בתאנים עד שיכלו פגי ביתוני רבי יהודה אומר כו': ביסוני. מקום: פגי. תאנים הן שלא נתבשלו: אהיני. הן כפניות והנך דטובינא כולם זכרים הן ומשום הכי חייבין במעשר דגמר פירא הוא וכל שכן דגמר פירא הוא לשאר מילי: ויכול למחקן. אף על פי שעכשיו בקטנותן מרין הן אבל לענין עירוב בעינן מידי דחזי בההיא שעתא והני הא לא מתקינהו ולענין מעשר משום דלא גמר פירא הוא: קטנים חייבין. משום שהוא גמר פרי שלהן שכשגדלין נעשין מרים: וגדולים פטורין. ממעשר דלאו אוכל נינהו: מסוקין קטנים פטורין. דלא נגמרו: זה וזה לפטור. מרים בין גדולים ובין קטנים גדולים דלא אוכלא קטנים דלא פירא: שלקו. מבושל הרבה: וטיגנו. בשמן פרי"ט בלע"ז. לרבי יהודה אפי" שלקו וטיגנו אינו טמא ותנא קמא אם שלקו וטיגנו מטמא דלא (י) אמרי הרי הוא כעך: עור ששלקו מטמא. אבל במחשבה גרידתא לא: ושיליא. אפיי במחשבה גרידתא. וכיון דמהניא שליקה לעור כ"ש לקור דחזי לאכילה

מעיקרא: ברכה איכא בינייהו. לתנא

קמא בורא פרי האדמה לרבי יהודה

שהכל דסופו להקשות: אדעתא

דפוגלא. לאוכלו כשהוא רך: כשות

בכמה. הויא לה מזון ב' סעודות

דאמרינן לקמן (דף פ:) מזון שתי

בלע"ז. אגודות ירק שכורכין האיכרים:

קליה. קלח של עשב וקשה כען:

לקרייפא. כפריסי לראות בתבואתו:י

סעודות לעירוב: אווילתא.

ווי"ל

→)⊕(

לעזי רש"י פרי"ט. מטוגן. ווי"ל [בוליול"א]. אגודת עשבים. פיישול"ש (במ"א) שטוטיות

מוסף רש"י

ואהיני. דטובינא. ממוס. ואומו פגים ואותן תמרים לעולם (פסחים נג.). קטנים חייבין. נמעשר, שדרכו לאוכלו נהוטנס קבב יו בין. במוטנס שדרכן לאוכלן בקוטנס קודם שיהו מרים (חולין . כה:). מתוקים גדולים חייבין. שנגמר פרייס, קטנים פטורין. שחין דרך חכילמן כך (שם). מטמאין מטמאין טומאת אוכלין. דקי"ל דמחשנה משויא אוכלא כל מידי דמני למיכליה ואע"ג לולחיה (חולין קכא.). צנון שסופו להקשות. שאס מולשו מתקשה לעץ (ברכות לו.). אדעתא דפוגלא. לחכלו כשהוא רך ושמו פוגלא

רבינו הנגאל (המשך)
דאכיל שויא אוכלא
ובריך עליה בורא פרי
האדמה. ושמואל אמר
כיון שסופו להקשות לא
ונלא. הדילכתא
ידין שסופו להקשות לא
אוכלא. הדילכתא
בעמואל דדיקלא אדעתא
אבל צלף דאיכא אינשי
מיני נצפה על העלין ועל
האמרות אומר בורא פרי
האדמה, ועל האביונות
האדמה, ועל האביונות
בורא פרי העץ. אמר רב
בורא פרי העץ. אמר רב
ששת כשות וחזין מערבין
בורא פרי העץ. אמר רב
בורא פרי האדמה. ואוקימנוא
פרי האדמה. ואוקימנוא.

בכמה. פי׳ כמה שיעורים בעירוב. ופשי[ט]נ׳ כדאמר רב יחיאל בפולין לחין מלא היד, כשות נמי מלא יד. חזין בכמה. ופשיטנא כמו איזולתא באיר. פי׳ איסורייתא, והן חבילות של חמן שקושרין אותן האיכרים, הם עובדי האדמה. מערבין בירקא דקיליא. כי שי ירקות ששורפין אותן ומערבין אפרן בבורית שמעבירין הכתם, ונקרא ירקא דקיליא. כדכתיב אשר קלם מלך בכל באש. ואילו הירקות ירקות שדה הנאכלין הן, ולפיכך אמר מערבין בהן. זכמה, מלא היד. זכן פולין לחין. אמר רב יחיאל מלא היד. אמר רב המנונא מערבין בתרדין חיין. איני והא אמרינן סילקא חייא קטיל גברי חייא.